

deputatos, ceteraque personas, quas ordo Clericalis includit, pacis tranquillitas vigeat, fervor charitatis exstet, invaleat concordia unitas, animorum identitas perseveret. Scimus enim, & ex evidentia facti colligimus, quod non nisi in pacis tempore bene colitur pacis Auctor: nec ignoramus, quod diffensiones & scandala pravis actibus aditum preparant, rancores & odia fulsunt, & illicitis moribus auctum prebent. Ab olim liquidem inter Prelatos & Rectores, seu Sacerdotes & Clericos Parochialium Ecclesiarum, & Predicatorum & Minorum Ordinum fratres, ex altera, (pacis emulo, fatore zizaniarum procurante,) gravis & periculosa discordia extitit fuscitata, super predicacionibus fidelium facienda, eorum confessionibus audiendis, poenitentis injungendis eidem, & tumulandis defunctorum corporibus, qui apud fratrum ipsorum Ecclesias, five loca nocturne eligere sepulchrum. Nos autem, pro patri more laudabili, molestis ferentes incommoda filiorum, reducentes ad exactam consideracionis examen, ac intra pectoris claustra consideracionis, quam sit plena majestatis respectu reddatur exola discordia supradicta: Et propterea intendentes paternae sollicitudinis studio illam prorsus evertere, ac omnimode submovere, nulla unquam futuris temporibus favente Domino suscitanda: grandi quoque desiderio cupientes, ut hujusmodi negotium, quod potissime infidet cordi nostro, finem salubrem & ceterum per Apostolicam deliberacionem praehabita super eo, ad honorem Dei & exaltacionem Catholicae fidei, quietum statu partium praedictarum, ac salutis animarum fidelium incrementum, & Curatis fratrum consilio, auctoritate Apostolica statuimus & ordinamus: ut dictorum Ordinum fratres in Ecclesiis & locis eorum, ac in plateis communibus, liberè valeant Clero & populo praedicare, ac proponere verbum Dei, hora illa duntaxat excepta, in qua locorum Praelati praedicare voluerint, vel coram se facere sollempniter praedicari, in qua praedicare cessabant praequam aliquid de Praelatorum ipsorum voluntate processerit, ac licentia speciali. In studiis autem generalibus, ubi sermones ad Clerum ex more fieri solent diebus illis, quibus praedicari solebant consuevit, ad funera etiam mortuorum, & in festis specialibus, five peculiaribus eorumdem fratrum, postquam fident fratres, & licet eis liberè praedicare, nisi forte illa hora, qua solet ad Clerum in praedictis locis Dei verbum proponi, Episcopus vel Praelatus superior Clerum ad se generaliter convocaret, aut ex aliqua ratione, vel causa urgente Parochialis fratres illi nullatenus audeant, vel debeant praedicari, vel proponere verbum Dei, nisi fratres praedicti a Parochialibus Sacerdotibus invitati fuerint vel vocati, & de ipsorum beneplacito & assensu, seu petita licentia fuerit & obreta: nisi Episcopus vel Praelatus superior per eorum fratres praedicti mandaret. Statuimus etiam & ordinamus auctoritate praedicta, ut in singulis civitatibus & Diocesis, in quibus loca fratrum ipsorum consistere consistunt, vel in civitatibus & Diocesis locis ipsis vicinis, in quibus loca hujusmodi non habentur, Magistri Priores Provinciales Praedicatorum, aut eorum Vicarii & Generales & Provinciales Ministri, & Custodes Minorum Ordinum praedictorum, ad praesentiam Praelatorum eorumdem locorum conferant per se vel fratres quos ad hoc idoneos fore putaverint, humiliter petunt, ut fratres, qui ad hoc electi fuerint in eorum civitatibus, & Diocesis confessiones subditorum suorum confiteri sibi voluntium audire liberè valeant, & hujusmodi contentibus, prout secundum Deum expedire cognoverint, poenitentias imponere salutare, atque eisdem absolutionis beneficium impendere de licentia, gratia, & beneplacito eorumdem. Ac deinde praefati Magistri, Priores, Provinciales & Ministri Ordinum praedictorum, eligere studeant personas sufficientes, idoneas, vitam probatas, discretas, modestas atque peritas, ad tam salubre ministerium & officium exequendum: quas sic ab ipsis electas representent, vel faciant praesentari Praelatis, ut de eorum licentia, gratia, & beneplacito in civitatibus, & Diocesis eorumdem hujusmodi persone sic electae, confessiones confiteri sibi voluntium audiant, imponant poenitentias salutare, & beneficium absolutionis in postero impendant, prout superius est expressum: extra civitates & Dioceses, in quibus fuerint deputatae, per quas eas volumus, & non per Provincias deputari, confessiones nullatenus audiant. Numerus autem personarum assumendarum ad hujusmodi officium exercendum esse debet prout universitas Cleri & populi, ac multitudo vel paucitas exigit eorumdem. Et si huiusmodi Praelati petita licentiam confessionum hujusmodi audiendarum concesserint: illam praefati Magistri, Ministri, & alii cum gratiarum recipiant actione, dictaque persone sic electae commissum sibi officium exequantur. Quod si forte jam dicti Praelati, quemquam ex dictis fratribus praesentatis eidem ad hujusmodi officium nollent habere, vel non ducent admittendum: eo amoto vel subtrahito, loco ipsius, similiter eidem praesentandus Praelati possit & debeat alius surrogari. Si vero eidem Praelati praesentatis ab confessionibus, ut praemittitur, audiendis electis, hujusmodi exhibere licentiam recusat: tunc ipsi, in quibus confessiones sibi confiteri voluntium liberè licetque audire valeant, & eisdem poenitentias imponere salutare, atque eisdem beneficium absolutionis impartiri, gratiose concedimus, de plenitudine Apostolicae potestatis. Per hujusmodi autem concessionem nequaquam intendimus personis, seu fratribus ipsi ad id taliter deputatis, potestatem in hoc impendere ampliorem, quam in eo Curatis, vel Parochialibus Sacerdotibus est a jure concessa: nisi forsitan eis Ecclesiarum Praelati uberiorem in hac parte gratiam specialiter ducent facienda. Hujusmodi quoque statuto, & ordinationibus nostris adjicimus, ut fratres dictorum Ordinum in Ecclesiis, vel locis suis libere constituti liberam, ut sequitur, habeant sepulchra: videlicet, quod omnes ad eam recipere valeant, qui sepeliri elegerint in locis, & Ecclesiis memoratis. Verum ne Parochialis Ecclesiae & ipsarum Curati, five Rectores, qui ministrare habent Ecclesiastica Sacramenta, quibus noscitur de jure competere, praedicare, seu proponere verbum Dei, & confessiones audire fidelium, debitis & necessariis beneficiis defraudentur, cum operariis mercedis exhibitio debeat: auctoritate Apostolica constituimus & ordinamus eadem, ut dictorum Ordinum fratres, de obventionibus omnibus tam funeralibus, quam quibuscunque & quomodocunque relictis distincte vel indistincte, ad quoscunque certos, vel determinatos usus, de quibus etiam quarta, five Canonica portio dari, five exigi non consuevit, vel non debet de jure: necnon de datis vel qualitercunque donatis in morte, seu mortis articulo in infirmitate donatis, vel dantis, de qua decesserit, quomodocunque directè vel indirectè fratribus ipsi, vel aliis pro eisdem, quartam partem (quam auctoritate Apostolica taxamus, & etiam limitamus), Parochialibus Sacerdotibus, & Ecclesiarum Rectoribus, & Curatis largiri integre teneantur. Facturi & curaturi, quod nec aliis, nec aliis, a quibus quarta hujusmodi minime debeatur, ad ipsorum fratrum utilitatem, vel commodum hujusmodi fiant relicta, aut in eos taliter data, vel donata procedant, seu quod in morte, vel ab infirmis hujusmodi dandum, vel donandum fratribus ipsis existeret: in eorumdem dantium vel donantium sanitate, sibi dari vel donari procurent. In quibus per ipsos vitandis eorum intendimus conscientias onerare: ut si, quod absit, per fratres ipsos dolo vel fraude, quicquam in hac parte agi consueverit, praeter id, quod eos propterea dictis Sacerdotibus, Rectoribus, & Curatis teneri volumus, etiam distincta ratio in extremi iudicii examine requiratur ab eis. Ultra portionem autem hujusmodi, nihil valeant Parochiales, Rectores, Curati, & Praelati exigere supra dicti: neque illis dicti fratres amplius impendere sint adstricti, neque ad id, a quoquam possint aliquid coarctari. Nos etenim (ut in cunctis aequaliter & pacifice favente Domino procedatur) universa privilegia, gratias, indulgentias, verbo seu scripto, sub quacunque forma vel expresse, seu conceptione verborum, a nobis vel praedecessoribus nostris Romanis Pontificibus quicunque Ordinum praedictorum concessa, necnon consuetudines, conventiones, statuta & pacta in quantum sunt praemisissis, vel alicui praemisissis contraria, ea penitus revocamus, vacuumus, cassamus, & irritamus: quin imò cassa, vacua & irrita nunciamus, & decernimus nullius prorsus existere firmitatis. Ceterum universos Ecclesiarum Praelatos quoscunque praesentem, status, vel dignitatis existant, ac Sacerdotes Parochiales & Curatos, five Rectores praedictos, praesentium tenore rogamus & hortamur attentè, nichilominusque eis distinctè praecipiendo mandamus, quatenus pro divina & Apostolicae Sedis reverentia, praedictos Ordines & profersiones eorum habentes affectu benevolo commendatos, fratribus ipsi non se difficiles, graves, duros, aut alperos, sed potius favorabiles, propitios, ac benignos, piaque munificentiā liberales se studeant exhibere: sic eos in praedictionibus auctoritate verbi Dei, ac in omnibus aliis supra dictis, tanquam cooperatores eorum idoneos, & laborum suorum participes prompta benignitate recipiant, ac affectuose admittent non omittant, ut proinde illis aeternae beatitudinis praemium augeatur, & animarum salutis incrementa felicia procurentur. Nec ipsos lateat, quod si secus ab eis agi fortasse contigerit in hac parte: Apostolica Sedis benignitas, quae Ordines & profersiones eisdem obere favore prosequitur, & gerit in visceribus charitatis, contra eos non immerito turbaretur, nec eadem equanimiter pati posset, quin super hoc provisionis opportuna remedium adhiberet: ipsosque nihilominus caelestis indignatio Principis digna promeritis rependerit, cujus obsequia fratrum ipsorum sedulitas curiosa prosequitur, minime praetereret.

DE DECIMIS, PRIMITIIS, & OBLATIONIBUS. TITULUS VIII. I. CLEMENS V. in Concilio Vieniensi. [an. 1311. in Gallia.]

Non quatuor casus, in quibus Religiosi gravantes, vel fraudantes Ecclesias, circa decimas eis debitas, si requisiti per illos, quorum interest, non desistunt intra menses, vel de usurpatis vel retentis, intra duos menses non

fecerint emendam, subversis sunt ab officiis, administrationibus, & beneficiis: & talia non habentes sunt excommunicati. Secundus, tertius, & quartus casus ibi, seu qui Joan. And.
 R ELIGIOSI quicunque, qui novallium aut alias decimas Ecclesiarum debitas ad eos ex aliqua causa legitima non spectantes appropriate sibi praesumpserint, aux exquiritis fraudibus, five coloribus usurpare: seu, qui de animalibus familiaribus & pastorum suorum, vel aliorum etiam animalia ipsa eorum gregibus immiscerint: seu, qui de animalibus, quae in fraudem Ecclesiarum in pluribus locis emunt, emptaque tradunt venditoribus vel aliis ab ipsis tenenda: seu, qui de terris, quas tradunt aliis excolendas, decimam solvi Ecclesiis non permiserint, aut prohibuerint: nisi post requisitionem per eos quorum intererit, super hoc eis factam a praemissis desisterint intra mensem, aut si de iis, quae contra praemissa usurpare vel retinere praesumpserint, intra duos menses damnificatis Ecclesiarum emendam non fecerint competentem: sint, & tandem maneat ab officiis, administrationibus & beneficiis suis suspendi, donec desisterint & satisfecerint, ut superius est expressum. Quod si Religiosi hujusmodi administrationes, vel beneficia non habeant: eo casu, quo alii supra dicti suspensionis, ipsi sententiam excommunicationis incurrant, ante satisfactionem condignam, nullatenus absolventi: privilegiis non obstantibus quibuscunque. Ceterum praemisissis extendi nolimus ad animalia, quae per Religiosorum ipsorum donatos seu oblatos tenentur: quod tamen illi Religiosi eidem cum effectu donaverint, aut obtulerint se & sua.
 II. IDEM in Eodem.
 Decima beneficiorum alicui concessa, sibi debetur secundum taxationem, & de moneta corrente: Nec possunt collectores propter hoc distrabere, vel occupare ornamenta divinis officiis deputata. Hoc dicit Joan. And.
 Si beneficiorum decima cuius simpliciter concedatur ad tempus, secundum taxationem decimae in illis partibus, in quibus fiet concessio, consuetum, & ad monetam currentem communitur ipse decima levare poterit & debeat. Nec per collectores, vel locales, five exactores ipsius decimae, Ecclesiarum calices, libros, & alia ornamenta divinis officiis deputata, ex causa pignoris vel distractionis capi vel recipi volumus, nec distrahi, seu quomodolibet occupari.
 DE REGULARIBUS ET TRANSEUNTIBUS AD RELIGIONEM. TITULUS IX. I. CLEMENS V. in Concilio Vieniensi. [an. 1311. in Gallia.]
 Professores Ordinum mendicantium, etiam licite transientes ad non mendicantes, licet administrationes habeant, non habent vocem in capitulo, etiam si alii de capitulo id concedant: nec deinceps consequi possunt administrationes, prioratus, vel officia, etiam tanquam vicarii: nec pro se vel alii animarum curam gerere: & irritat contra factum: ultimo ponit casum exceptum. Joan. And.
 Professores cuiusvis paupertatis Ordinis eo libentius, in qua vocati sunt vocatione peristere, transeuntisque ad non mendicantium Ordinem in eodem conversari quietius student, quod in ipsis discordiarum & schismatum productiva ambitio reperitur: Sacro Concilio approbante statuimus, mendicantes quoscunque, qui ad non mendicantium Ordines etiam auctoritate Apostolica transibunt in postero, quive haecenus transtulerunt, quamvis nunc prioratus, administrationes, vel officia, aut curam animarum vel regimen quodcumque obtineant inibi, vocem aut locum in capitulo non habere: etiam si hoc sibi ab aliis liberè concedatur. Ad Prioratus quoque, Administrationes, aut quoscunque, ministros vel locum aliorum tenentes: quodque animarum curam & regimen, nec pro se possint, nec pro aliis exercere. Quicquid autem in contrarium attentatum fuerit, sit irritum ipso jure, quovis privilegio non obstante. Ad illorum autem mendicantium Ordines, quos Apostolica Sedes eo modo subistere voluit, ut eorum professoribus, ita in illis remaneat liceret, quod nullum ex tunc admittent ad professionem eorum, quibusque concessit licentiam generalem ad approbatos alios Ordines transeundi, seu ministros praesentem nolumus constitutionem extendi.
 II. IDEM.
 Pueros per annum deferens habitum novitiorum non patenter distinctum ab habitu professorum, intelligitur professus. Joan. And.
 Eos, qui deinceps in discretionis constituti etate novitiorum habitum in aliqua religione per annum portaverint, hoc ipso religione illam decernimus esse professos: Nisi hujusmodi habitus in colore, scissura vel forma se distinctum patenter exhibeat ab habitu professorum. Pars II.

DE STATU MONACHORUM, VEL CANONICORUM REGULARIUM. TITULUS X. I. CLEMENS V. in Concilio Vieniensi. [an. 1311. in Gallia.]
 Praemittit exordium breve, in quo constitutionis causam ponit, & generale interdictum Monachorum nigrorum, circa exequitum ornatum, vel notabilem excessum in vestibus, cibis, potibus, equitaturis, & lectisernis.

NE in agro dominico, sacra videlicet Monachorum nigrorum Religione, indecorum aliquid obrepat, aut vitiosum quicquam perniciosè in segetem calcet, sed ut in illa potius flores honoris, & honestatis fructus in ubertate succescant: eis in vestibus inordinatum omnem getem. seu exequitum ornatum, aut cultum, necnon in cibis & potibus, equitaturis & lectisernis, quemvis notabilem interdices excessum.
 Specialiter providet circa vestes habituum proximam, almutias, caputia, calcamenta, zonas, cultellos, calcaria, jellae, & franos ipsorum: & ultimo, circa habitum superiorum. Joan. And.

Statuimus, ut superior vestis ipsorum habituum proxima, nigri, brunus, aut albi coloris existat, iuxta morem apud eos servari solitum in regione, qua degunt, nec in qualitate panni regularis excedatur modesta, nec queratur quod preciosis & subtilius, sed quod utilius valeat inveniri. Sit etiam vestis ipsa rotunda per circuitum & non scissa, nec longitudine nimia, aut brevitatem notanda: largas etiam manicas habeat usque ad pugnum protensas, non confutias vel quomodolibet botonatas. Almutis de panno nigro vel pellibus caputiorum loco cum caputis habitus, quem gestaverint, sint contenti: iuxta tamen dispositionem Abbatis scissis super humeros, & honestis caputiis uti possint. In vestibus sandatum pro foderaturis non portent. Multibus largis aut botis albis pro calcamentis utantur. Nulla zonam, cultellum, calcaria cum ornatu deferre, aut cum sella clavorum ornatu decorata superfluam, vel nimis alias sumptuosam, five cum freno ferraturam ad ornatum habente equitare praesumat. Rursus in locis, in quibus fuerit congregatio duodecim Monachorum aut supra, intra septa Monasterii, Abbas, Prior, aut alius Praesidentis portet focum de panno, pro focis aut cucullis in ipso Monasterio consueto: Monachi vero alii in Monasteriis, in quibus focos soliti sunt portare, debent etiam uti eis. In aliis autem Monasteriis & intra domos & alios Prioratus, ubi non est tanta congregatio Monachorum, cucullas clausas deferant & honestas. Cum vero Abbatibus, Prioribus, aut alios Praesidentes & Monachos alios extra Monasterium proficisci contingeret: focum, cucullam, aut capam clausam habeant, & subtus capam si eam portaverint, cucullam deferant, aut si maluerint scapulare. Cum autem ad servendum in Divinis Officiis albis vel sacris vestibus induentur, aut cum occupabuntur in operibus, uti eis liceat scapulari. Verum ne ex diversa acceptatione, quam in diversis regionibus hujusmodi vocabula, focum videlicet, & cuculla, dicuntur habere, haestandi aliqua praemissa materia relinquatur: cuculle nomine habitum longum & amplum, sed manicas non habentem: nomine vero floci habitum, qui longas & amplas habet manicas, nos intelligere declaramus.

Providet circa Monachorum confessionem, communionem, expositionem Regulae, & instructionem novitiorum. Joan. And.

Sanè singulari mensibus tam in Monasteriis, quam extra, sublati occasione quacunque, ad confessionem saltem semel accedant omnes & singuli Monachi. Et in prima Dominica mensis cuiuslibet in Monasteriis semper communicent, nisi ex causa forte, quam Abbati, Priori, aut Poenitentiaris Monasteriorum non differant intimare, eorumque iudicio vel abstineant vel accedant. Regula quoque cum in capitulo legitur ab illo, qui praestit ipse capitulo, vel alio, cui hoc ipse injunxerit, propter iuniores vulgariter exponatur. Novitiis etiam fidelis deputetur instructor, tam in Divinis Officiis, quam in observantia regulari.

Providet circa venationes & aucupationes Monachorum. Joannes Andreas.
 Porro à venationibus & aucupationibus omnes semper abstineant, nec eis interesse, aut canes, vel aves venaticos per se vel alios tenere praesumant, nec a familiaribus secum morantibus teneri permittant, nisi saltus, vivaria, vel garrenas proprias, vel jus venandi in alienis haberent, in quibus cuniculi vel fere aliae forsitan essent, quo casu hoc eis permittitur: dum tamen intra Monasteria sua domos, quas inhabitant, aut eorum clausuras venaticos canes non teneant, nec venationi praesentiam exhibeant personalem.

Al. & an. morum.
 Al. Sato. réque.
 Al. ita: de fraturum Con. s. & c.
 Vide l. sicut locum. §. fu. ff. quoniam. §. q. quoniam.
 Al. Magister.
 Al. Generalis Minister.
 He due di. itones: in posterum, de. sicut in anti. quoribus co. dicitur.
 Al. ita: prout uni. versitas Cle. ri, & populi multitudo vel paucitas exigit eorum. dem.

Vide l. tutor. §. i. ff. de cust. ge. l. a filio. §. ff. de ali. §. ff. de iis. §. ciba. leg. Font.

Al. ita: Nihilominus eis districte praecipiendo mandantes, &c.

Al. & pro. positionis.

In antiquis. ribus codici. bus etiam im. pressis desunt haec verba: primitiis & oblationibus.

et pernici. osam in, se. gemem.